

Pensioengids

Variabel Inkomen

5 november 2010

Stichting Pensioenfonds Unisys Nederland

Inhoudsopgave

1	Uw pensioen bij Unisys	5
1.1	Aan welke regeling neemt u deel?	3
1.2	Wat moet u doen?	3
2	De Pensioenregeling Variabel Inkomen	4
2.1	Wanneer bent u deelnemer?	5
2.2	Opbouw van uw pensioenkapitaal	5
2.3	De hoogte van uw beschikbare premie	5
2.4	Pensioen voor uw partner en kinderen wanneer u overlijdt vóór de pensioendatum	6
2.5	Pensioen voor uw partner en kinderen wanneer u overlijdt op of ná de pensioendatum	7
2.6	Aankoop van uw pensioen	7
2.7	De ingangsdatum van uw pensioen	7
2.8	Houdt uw pensioen zijn waarde?	8
2.9	Pensioen bij arbeidsongeschiktheid	8
2.10	Uw pensioenoverzicht variabel inkomen	8
2.11	Als uw dienstverband bij Unisys stopt	8
3	Beleggen voor uw pensioen	9
3.1	Risico bij beleggen	9
3.2	Renterisico	11
3.3	Zorgplicht	11
4	Uw keuzemogelijkheden	13
4.1	Wat bepaalt uw keuze?	13
4.2	U kunt altijd wijzigen	14
4.3	Afbouw van risico	14

4.4	Beleggen in fondsen	14
4.5	Hoe word ik geïnformeerd over mijn beleggingen?	15
4.6	Kosten	15
5	Beleggen in Lifecycle fondsen	16
5.1	Gespreide belegging	16
5.2	Afbouw van risico binnen een Lifecycle fonds	17
5.3	Welk Lifecycle fonds kiest u?	17
6	Beleggen in Spaarplus Fonds	18
7	Beleggen met eigen beleggingsmix	19
7.1	Portefeuillemodellen	19
7.2	Het samenstellen van uw beleggingsportefeuille	20
7.3	Gedetailleerde fondsinformatie	20
7.4	Toetsen aan de risiconorm	20
7.5	Beleggingsoverzicht	21
7.6	Uw beleggersprofiel kan veranderen	21
7.7	Periodieke toetsing	21
7.8	Het beheer van uw portefeuille	22
8	Vragen of meer informatie?	23
8.1	Heeft u vragen over uw beleggingen?	23
8.2	Procedure klachtafhandeling	23
8.3	De kortste route	24
8.4	Afhandeling niet naar wens	24
8.5	Inschakeling van derden	24
8.6	Gang van zaken	25
8.7	Adresgegevens Stichting Pensioenfonds Unisys Nederland	26

1

Uw pensioen bij Unisys

Pensioen is inkomen voor later; voor uw oude dag, maar ook voor uw nabestaanden wanneer u overlijdt. En, in sommige gevallen is uw pensioen ook een aanvulling op een uitkering bij arbeidsongeschiktheid. Uw pensioen is naast uw salaris uw belangrijkste en kostbaarste arbeidsvoorwaarde.

1.1 Aan welke regeling neemt u deel?

Bij Unisys zijn er twee pensioenregelingen: de Pensioenregeling Vast Inkomen en de Pensioenregeling Variabel Inkomen.

- Heeft u alleen een vast inkomen? Dan neemt u deel aan de Pensioenregeling Vast Inkomen.
- Heeft u ook een variabel inkomen? Of gaat u dit ontvangen? Dan start u deelname aan de Unisys Pensioenregeling Variabel Inkomen. Voorwaarde is wel dat u het aanmeldingsformulier invult en bij SPUN indient.

Eén reglement, twee pensioengidsen

Voor beide pensioenregelingen geldt hetzelfde reglement. U kunt dit downloaden via www.spun.nl, onder downloads. Daar vindt u ook de Pensioengids Vast Inkomen en de Pensioengids Variabel Inkomen.

• Pensioengids Vast Inkomen

De Pensioengids Vast Inkomen geldt voor iedereen. Daarin leest u alles over uw pensioen bij Unisys. Over wat er allemaal voor u is geregeld, wat pensioen is en wanneer u zelf extra aandacht moet geven aan uw pensioensituatie. En ook over wat uw pensioenfonds en het pensioenbureau allemaal voor u doen.

Kortom, die gids is een belangrijke wegwijzer om te zorgen voor een goed pensioen. Daarnaast vindt u er vanzelfsprekend alle informatie over hoe de opbouw van uw pensioen in de Pensioenregeling Vast Inkomen in z'n werk gaat en hoeveel pensioen u straks mag verwachten.

• Pensioengids Variabel Inkomen

De Pensioengids Variabel Inkomen is de gids die nu voor u ligt. Deze pensioengids geeft alleen informatie over de Pensioenregeling Variabel Inkomen: over hoe u pensioenkapitaal opbouwt, over beleggen, over wat daarbij uw keuzemogelijkheden zijn en hoe u met uw pensioenkapitaal op de pensioendatum zelf een pensioenuitkering koopt.

1.2 Wat moet u doen?

Voorwaarde voor deelname aan de Pensioenregeling Variabel Inkomen is dat u het aanmeldingsformulier invult en bij SPUN indient. Dit geldt voor iedereen, dus ook als u al deelnam aan de Pensioenregeling Vast Inkomen.

Pensioengids Variabel Inkomen

Heeft u geen aanmeldingsformulier? U vindt het formulier op www.spun.nl, onder downloads, of opvragen bij het pensioenbureau.

Meer informatie

Op www.spun.nl vindt u:

- het aanmeldingsformulier
- de vragenlijst beleggersprofiel
- het mutatieformulier
- de link voor het actuele fondsenoverzicht en
- deze pensioengids

U kunt dit ook opvragen bij het pensioenbureau van SPUN. We zijn u graag van dienst.

2

De Pensioenregeling Variabel Inkomen

De pensioenregeling voor uw variabele inkomen is een zogenoemde beschikbare premieregeling. Deze pensioenregeling is gebaseerd op een premieovereenkomst. Dat wil zeggen een pensioenovereenkomst inzake een vastgestelde premie, die uiterlijk op de pensioendatum wordt omgezet in een pensioenuitkering. Elk jaar dat u deelneemt aan de pensioenregeling, wordt er maandelijks een premie voor u betaald. De hoogte van de premie is gekoppeld aan uw leeftijd en de hoogte van uw variabele inkomen. Door de premie te beleggen bouwt u een pensioenkapitaal op. Van het opgebouwde pensioenkapitaal koopt u op uw pensioendatum een levenslange pensioenuitkering bij een verzekeringsmaatschappij.

De hoogte van uw pensioen straks is afhankelijk van:

- de som van de ingelede premies
- het daarop behaalde rendement
- de rente op het moment van aankoop van uw pensioen
- de tarieven die verzekeraars, op het moment van aankoop van uw pensioen, hanteren en
- een aantal door u bij de aankoop van uw pensioen te maken keuzes.

De hoogte van uw pensioen ligt dus niet van te voren vast en kan hoger of lager uitvallen dan u verwacht. Dit risico is voor u.

Pensioengids Variabel Inkomen

2.1 Wanneer bent u deelnemer?

U bent automatisch deelnemer aan de Pensioenregeling Variabel Inkomen als u:

- in dienst bent bij Unisys Nederland N.V. of Unisys Corporation IDC
- 21 jaar of ouder bent
- jonger bent dan 65 jaar
- én wanneer uw inkomen bij Unisys gedeeltelijk variabel is, bijvoorbeeld omdat u recht heeft of had op een bonus. Of uw gehele variabele inkomen ‘pensioengevend’ is, hangt af van de afspraken die daarover met u zijn gemaakt.

2.2 Opbouw van uw pensioenkapitaal

Elk jaar dat u deelneemt aan de Pensioenregeling Variabel Inkomen wordt een premie voor u betaald. Deze premie wordt in gelijke maandelijkse termijnen door het pensioenfonds voor u gestort op een geblokkeerde rekening bij ABN AMRO. Met ABN AMRO heeft SPUN een beleggingsarrangement gesloten.

U draagt als deelnemer zelf het risico voor de resultaten die met de beleggingen worden behaald. Binnen de Pensioenregeling Variabel Inkomen heeft u daartoe enkele keuzemogelijkheden. Deze worden toegelicht in hoofdstuk 4.

2.3 De hoogte van uw beschikbare premie

De premie die wordt gestort voor de opbouw van uw pensioenkapitaal is een leeftijdsgebonden percentage van de voor u geldende pensioengrondslag beschikbare premieregeling (PGBP).

Beschikbare premie per jaar in procenten van de PGBP			
Leeftijd op 1 januari	% PGBP	Daarvan betaalt Unisys	Daarvan betaalt u zelf
21 - 24	5,9	0,9%	5%
25 - 29	7,2	2,2%	5%
30 - 34	8,7	3,7%	5%
35 - 39	10,7	5,7%	5%
40 - 44	13,0	8,0%	5%
45 - 49	16,0	11,0%	5%
50 - 54	19,6	14,6%	5%
55 - 59	24,4	19,4%	5%
60 - 64	30,8	25,8%	5%

Deze premiegrondslag wordt elk jaar op 1 januari bepaald en is gelijk aan het jaargemiddelde van de in de voorgaande drie kalenderjaren (of kortere periode) aan u uitbetaalde (pensioengevende) variabel loon. Bij aanvang van de deelname aan de pensioenregeling wordt voor de berekening van de premiegrondslag uitgegaan van het ‘variabele doelinkomen’ of de voor het eerst aan u uitgekeerde bonus.

Pensioengids Variabel Inkomen

Nieuwe deelnemer?

Is met u een variabel doelinkomen afgesproken, dan wordt de premiegrondslag als volgt berekend:

- In uw eerste deelnamejaar gelijk aan uw doelinkomen.
- Op 1 januari van het volgende kalenderjaar gelijk aan het gemiddelde van uw doelinkomen en het in het vorige jaar uitbetaalde variabele loon.
- Op 1 januari van het daaropvolgende kalenderjaar gelijk aan het gemiddelde van uw doelinkomen en het variabele loon in de twee voorgaande kalenderjaren.

Heeft u recht op een bonus en nam u al deel aan de Unisys-pensioenregeling? Dan wordt de premiegrondslag als volgt berekend:

- het bedrag van de bonussen uitgekeerd in de laatste 36 maanden wordt bepaald en
- vervolgens geldt als pensioengevend variabel inkomen het gemiddelde per 12 maanden van deze bedragen.

De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld. De premie wordt in maandelijkse termijnen gestort, gelijktijdig met de salarisbetalingen. Uw eigen bijdrage wordt automatisch op uw salarisbetaling ingehouden.

2.4 Pensioen voor uw partner en kinderen wanneer u overlijdt vóór de pensioendatum

Wanneer u overlijdt vóór uw pensioendatum, wordt het opgebouwde pensioenkapitaal aangewend voor het aankopen van een partner- en wezenpensioen. Dit gebeurt met inachtneming van de geldende fiscale regels. Als de fiscale maximumuitkeringshoogte dreigt te worden

overschreden, wordt de rest van het opgebouwde pensioenkapitaal in één keer uitgekeerd.

Garantie

Voor de hoogte van het partnerpensioen geldt een garantie. Indien het uit het opgebouwde pensioenkapitaal aan te kopen partnerpensioen niet aan een bepaald minimum voldoet, heeft uw partner recht op een hogere uitkering.

De uitkering waarop u partner tenminste recht wordt toegelicht met het volgende rekenvoorbeeld.

Rekenvoorbeeld

Stel voor een deelnemer geldt het volgende:

Datum in dienst: 1 januari 2000;

Pensioendatum 1 januari 2030;

De deelnemer overlijdt op 1 januari 2007;

Het jaargemiddelde van het over de afgelopen 5 jaar uitbetaalde variabele loon bedraagt: € 21.000.

De deelnemer had 30 pensioenjaren kunnen volmaken (van 1 januari 2000 tot 1 januari 2030).

Het uit te keren levenslange partnerpensioen bedraagt daarom minimaal $1,4\% \times € 21.000 \times 30 = € 8.820$ bruto per jaar.

Het wezenpensioen bedraagt 20% van dit te bereiken partnerpensioen. Bij overlijden is er voor elk kind tot 18 jaar een wezenpensioen. Voor kinderen die recht hebben op studiefinanciering, loopt het wezenpensioen uiterlijk door tot 27 jaar.

Pensioengids Variabel Inkomen

Indien uit het opgebouwde pensioenkapitaal een hoger partner- en wezenpensioen kan worden aangekocht, wordt dit hogere pensioen uitgekeerd. Is er geen partner en zijn er geen wezen? Dan vervalt bij overlijden het opgebouwde pensioenkapitaal aan het pensioenfonds.

Wie geldt als partner?

Voor SPUN is uw partner degene met wie u:

- getrouwd bent of
- een geregistreerd partnerschap heeft, of
- samenwoont volgens het pensioenreglement.

Er is sprake van samenwonen als:

- u en uw partner geen familie in rechte lijn zijn;
- en u ten minste een halfjaar samenwoont én:
 - u heeft dit bij een notaris vastgelegd in een samenlevingsovereenkomst;
 - óf u kunt met uittreksels uit het bevolkingsregister aantonen dat u en uw partner ten minste vijf jaar op hetzelfde adres wonen;
- en u bij de notaris heeft vastgelegd dat u uw partner begunstigt voor partnerpensioen;
- en u jaarlijks aan het pensioenfonds bevestigt dat u nog steeds samenwoont.

2.5 Pensioen voor uw partner en kinderen wanneer u overlijdt op of ná de pensioendatum

Op uw pensioendatum koopt u voor het opgebouwde pensioenkapitaal een levenslang pensioen. Heeft u op dat moment een partner? Dan bent u verplicht om zowel een ouderdomspensioen als een partnerpensioen aan te kopen. Het partnerpensioen bedraagt dan 70% van het ouderdomspensioen.

U kunt van deze verplichte aankoop afwijken door minimaal één maand voor de pensioendatum een door u en uw partner ondertekend schriftelijk verzoek in te dienen bij SPUN. U kunt dan kiezen voor een andere verhouding tussen het ouderdomspensioen en het partnerpensioen. Maar u kunt ook afzien van partnerpensioen. Uw partner komt dan bij uw overlijden niet voor een pensioenuitkering in aanmerking.

Ook de hoogte van het wezenpensioen bij overlijden op of ná de pensioendatum is afhankelijk van de door u bij de pensioenaankoop met de pensioenverzekeraar gemaakte afspraken.

2.6 Aankoop van uw pensioen

Op de pensioendatum koopt u voor het opgebouwde pensioenkapitaal een levenslang pensioen. U bent vrij in de keuze van de verzekeraar bij wie u uw pensioen aankoopt. Bij uw pensioenaankoop bepaalt u tevens de invulling van de dekking van uw partner- en eventueel wezenpensioen. Daarnaast kunt u, afhankelijk van de gekozen verzekeraar, kiezen voor verschillende mogelijkheden in de uitvoering van uw pensioen. Bijvoorbeeld eerst een bepaalde tijd een hogere en vervolgens levenslang een lagere uitkering, of een jaarlijks geïndexeerde uitkering.

De door verzekeraars voor pensioenaankoop gehanteerde tarieven en mogelijkheden kunnen sterk verschillen. Het is daarom zeker de moeite waard tijdig uw wensen op een rij te zetten en u op mogelijkheden en tarieven bij verschillende verzekeraars te oriënteren.

2.7 De ingangsdatum van uw pensioen

Uw pensioenleeftijd is 65 jaar.

Pensioengids Variabel Inkomen

2.8 Houdt uw pensioen zijn waarde?

Indexatie of toeslagverlening is de verhoging van uw pensioen in verband met gestegen prijzen. Zo behoudt uw pensioen in de toekomst zijn waarde.

Kunt u met uw pensioen in de toekomst nog evenveel kopen?

Die vraag kunnen wij niet voor u beantwoorden. Hoe hoog uw pensioen straks is, weten we nog niet. Hoeveel pensioen u straks krijgt, hangt namelijk af van hoeveel premie is betaald, hoeveel kapitaal er is na het beleggen van de pensioenpremies en hoeveel pensioen u met dat kapitaal kunt kopen.

2.9 Pensioen bij arbeidsongeschiktheid

Als u een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangt volgens de WIA en in aanmerking komt voor een arbeidsongeschiktheidspensioen, telt uw variabele loon mee voor de berekening van de hoogte van dat arbeidsongeschiktheidspensioen. Uitgangspunt is het 3 jaargemiddelde van uw variabele inkomen.

Zie voor meer informatie over het arbeidsongeschiktheidspensioen de Pensioengids Vast Inkomen.

2.10 Uw pensioenoverzicht variabel inkomen

Jaarlijks krijgt u uw pensioenoverzicht thuisgestuurd, samen met een uitgebreide toelichting. Op dit overzicht vindt u de actuele informatie over de hoogte van uw pensioenkapitaal.

Let wel: dit pensioenoverzicht geeft alleen informatie over het pensioen over het variabele deel van uw inkomen. Over de pensioenopbouw in de Pensioenregeling Vast Inkomen ontvangt u een aparte opgave!

2.11 Als uw dienstverband bij Unisys stopt

Als uw dienstverband bij Unisys stopt, eindigt uw deelname aan de pensioenregeling. Het pensioenkapitaal dat u heeft opgebouwd, kan bij ABN AMRO blijven staan. Verdere stortingen op uw beleggingsrekening (zie Hoofdstuk 3) zijn niet meer mogelijk. U kunt wel uw beleggingen zelf blijven beheren tegen de daarvoor gebruikelijke kosten, genoemd bij 4.6. op de pensioendatum koopt u een pensioenuitkering aan.

Wanneer u naar een andere werkgever overstapt en u gaat daar deelnemen aan een pensioenregeling, kunt u uw pensioenkapitaal meenemen en inbrengen in de pensioenregeling bij uw nieuwe werkgever. Dit heet waardeoverdracht. Het pensioenbureau is u hierbij graag van dienst.

3

Beleggen voor uw pensioen

Zodra u gaat deelnemen aan de Pensioenregeling Variabel Inkomen, wordt op naam van het pensioenfonds voor u een individuele beleggingsrekening geopend bij ABN AMRO. Op die rekening wordt maandelijks uw beschikbare premie gestort, die vervolgens wordt belegd.

Individuele beleggingsrekening

Dit is een geblokkeerde rekening: u kunt niet zelf bedragen overmaken naar deze rekening of bedragen daarvan afhalen. Het kapitaal kan alleen van de rekening worden gehaald:

- als u een pensioen aankoopt,
- als u bij een andere werkgever gaat werken. U kunt het kapitaal dan meenemen naar de pensioenregeling van uw nieuwe werkgever. Dit wordt waardeoverdracht genoemd.

Beleggen voor uw pensioen

Beleggen om pensioenkapitaal op te bouwen is niets bijzonders. Dat doet elk pensioenfonds en elke verzekeraar. Bijzonder in de Pensioenregeling Variabel Inkomen is dat u binnen bepaalde keuzemogelijkheden zelf aangeeft hoe uw premie wordt belegd.

U oefent dus zelf invloed uit op het rendement van uw beleggingen en daarmee op het te bereiken eindkapitaal. En uiteindelijk dus op de hoogte van uw pensioen.

U hoeft de waarde van het opgebouwde pensioenkapitaal niet op te nemen in uw aangifte Inkomstenbelasting. De beleggingsrekening staat immers op naam van het pensioenfonds.

3.1 Risico bij beleggen

Beleggen brengt risico's met zich mee. Niet iedereen kan even goed omgaan met deze risico's. Daarom:

- heeft u te maken met twee door de overheid gedicteerde 'spelregels':
 - Uw beleggingen moeten aansluiten op uw beleggersprofiel
 - De afbouw van de beleggingsrisico's naarmate uw pensioendatum in zicht komt.
- raadt SPUN u aan alleen af te wijken van de standaard beleggingsvorm die SPUN aanbiedt, als u op de hoogte bent van de risico's die zijn verbonden aan beleggen. En u bereid bent deze risico's te nemen.

Of u nu via de standaard beleggingsvorm belegt of een andere beleggingsvorm kiest, u blijft zelf verantwoordelijk voor de (gevolgen van de) keuze die u maakt. Hierna brengen wij de risico's in kaart om u te helpen een verantwoorde keuze te maken.

Beginselen van beleggen

In dit hoofdstuk leest u meer over beleggen in het algemeen. Beleggen brengt risico's met zich mee. De mate waarin u bereid bent om die risico's te nemen, bepaalt hoe u uw pensioengeld kunt beleggen. Het streven naar een bepaald rendement om uw gewenste eindkapitaal te kunnen halen, zou ondergeschikt moeten zijn aan de te nemen risico's.

Pensioengids Variabel Inkomen

- **Beleggingshorizon en risicohouding**

Als u gaat beleggen zijn van belang: uw beleggingshorizon en uw risicohouding. Deze begrippen worden hier toegelicht.

Beleggingshorizon

Met beleggingshorizon wordt de periode bedoeld die u nog heeft te gaan tot uw pensioendatum. Op het moment dat u met pensioen gaat, verkoopt u het pensioenkapitaal. Naarmate uw pensioendatum nadert, wordt uw beleggingshorizon dus korter. Het advies is om bij een kortere horizon minder risico te nemen door (steeds) minder in aandelen te beleggen. Immers bij een kortere horizon kunt u eventuele tegenvallers minder goedmaken.

Risicohouding

Uw risicohouding geeft aan welk beleggingsrisico u aanvaardbaar vindt. Dit is uiteraard heel persoonlijk en zal afhangen van onder meer uw financiële positie, uw doelstelling met het pensioenkapitaal, uw kennis en ervaring met beleggen, uw risicobereidheid en de tijd die u wilt besteden aan het samenstellen en bijhouden van uw beleggingsportefeuille. Wanneer u bereid en in staat bent om meer risico te nemen, dan kunt u meer offensief beleggen. Loopt u liever weinig risico, dan kunt u beter defensief beleggen. Maar ook weer niet te defensief omdat u dan wellicht het te verwachte pensioen niet bereikt.

- **Waaruit bestaat uw beleggingsrendement bij de diverse beleggingsvormen?**

Aandelen

Als u aandelen heeft, bent u mede-eigenaar van een onderneming. Als die onderneming winst maakt, dan deelt u als mede-eigenaar mee in die winst. Die winstuitkering levert u een direct beleggingsrendement en wordt 'dividend' genoemd. Daarnaast wordt uw rendement bepaald door het koersverloop. Een koersstijging is gunstig, terwijl een koersdaling maakt dat uw beleggingsportefeuille in waarde daalt. Of er sprake is van

koerswinst of van koersverlies hangt af van de toekomstige resultaten van de betreffende onderneming én van het financiële en economische klimaat.

Obligaties

Een obligatie is een schuldbewijs van de overheid of van een onderneming. Als u obligaties heeft, dan leent u in feite geld uit. Bij obligaties heeft u een direct beleggingsrendement, omdat u een rentevergoeding ontvangt. Die vergoeding heet interest en wordt vrijwel altijd uitgekeerd. Meestal is de interest een jaarlijks vast percentage. Daarnaast is er bij obligaties ook sprake van koerswinst of koersverlies. Daalt de marktrente, dan stijgen de koersen van obligaties. Als de marktrente stijgt, dan dalen de koersen van obligaties en dus de waarde van uw portefeuille.

Deposito's

Ook deposito's kennen een direct beleggingsrendement. U kunt dit vergelijken met de rentevergoeding op een spaarrekening. Deze rente is meestal stabiel, maar kan wijzigen afhankelijk van het officiële rentetarief van de Europese Centrale Bank.

- **Wat zijn de beleggingsrisico's?**

Als u gaat beleggen, is het erg belangrijk op de hoogte te zijn van de risico's die met het beleggen samenhangen. Daarom bespreken wij hier verschillende risico's. Binnen de beleggingswereld zijn twee soorten risico's vooral van belang: het marktrisico en het inflatierisico.

Marktrisico

Binnen het marktrisico is sprake van wisselkoersrisico's en koersrisico's. Wisselkoersrisico's spelen alleen bij internationale beleggingen een rol. Een daling van de Amerikaanse dollar heeft bijvoorbeeld een negatieve invloed op de waarde van Amerikaanse beleggingen wanneer ze worden omgerekend naar euro's.

Het marktrisico wordt hoofdzakelijk bepaald door het koersrisico. Een maatstaf voor het koersrisico is de zogenoemde volatiliteit. De volatiliteit geeft uitdrukking aan de hoogte en frequentie van koersschommelingen.

Pensioengids Variabel Inkomen

Hoe groter de volatiliteit is, des te groter is ook het risico dat u als belegger loopt. Een eventuele koerswinst is moeilijk te voorspellen. Aandelen kennen doorgaans veel grotere koersschommelingen dan obligaties. Deposito's hebben nog minder last van koersschommelingen.

Inflatierisico

De hoogte van de prijsinflatie heeft gevolgen voor de mate van waardevermindering van uw beleggingsportefeuille. Het risico bestaat dat in een bepaald jaar de inflatie hoger is dan het rendement van uw beleggingen.

Dit wordt het inflatierisico genoemd.

In het algemeen geldt dat beleggen in aandelen op langere termijn een betere bescherming biedt tegen inflatierisico dan beleggen in obligaties of deposito's.

Samengevat betekent dit dat beleggen in aandelen minder inflatierisico met zich meebrengt, maar wel meer marktrisico. Voor deposito's is dit precies andersom. Obligaties zitten hier tussenin.

3.2 Renterisico

Op de pensioendatum wordt uw pensioenkapitaal omgezet in een periodieke uitkering. U koopt die pensioenuitkering aan bij een verzekeringsmaatschappij van uw keuze.

De hoogte van uw pensioen wordt mede bepaald door de rentestand op het moment van omzetting van uw pensioenkapitaal. Is de marktrente op dat moment laag, dan ontvangt u minder pensioen. U loopt dus een renterisico. Door ruim voor de pensioendatum uw beleggingsmix aan te passen, kan het effect van renteschommelingen worden gematigd. De gedachtegang is dat de marktrente en de koers van een obligatie zich tegengesteld bewegen; bij een dalende marktrente stijgt de koers en andersom.

3.3 Zorgplicht

Zorgplicht houdt in dat het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar goede informatie moet geven, een klantprofiel moet opstellen, en adviseert in het belang van de deelnemer. Bovendien moet worden gecontroleerd of de beleggingen binnen de afgesproken grenzen blijven.

De zorgplicht geldt voor pensioenregelingen waarbij deelnemers beleggingsvrijheid hebben. De zorgplicht is dus van toepassing op de Pensioenregeling Variabel Inkomen.

Beleggersprofiel

Een beleggersprofiel, ook wel klantprofiel genoemd, geeft aan welke beleggingsmethode het beste bij u past. Aan de hand van een vragenlijst die u invult, wordt uw beleggersprofiel vastgesteld. In het beleggersprofiel worden gegevens opgenomen over uw financiële positie, uw financiële doelstelling, kennis en ervaring met beleggen en uw risicobereidheid.

Is uw beleggersprofiel eenmaal bepaald dan kunt u vervolgens uw keuze van beleggingsfondsen daarop afstemmen. Periodiek worden uw beleggingen getoetst aan uw beleggersprofiel. Eventuele afwijkingen worden aan u gemeld, zodat u uw beleggingen daarop kunt bijsturen.

Verschillende beleggersprofielen

Beleggersprofiel Offensief

U bent zich er van bewust dat de kans op een hoger rendement meer risico's met zich meebrengt. Dit is te verenigen met een portefeuillemodel (zie pagina 12) waarin een relatief groot belang in een aandelenfonds is opgenomen.

Beleggersprofiel Neutraal

U bent meer zoekende naar een balans tussen zekerheid en opbrengst. U hecht er waarde aan om de beleggingsrisico's te beperken. U bent echter

Pensioengids Variabel Inkomen

ook bereid risico's te nemen om zo te profiteren van een verwacht rendement van een aandelenfonds.

Beleggersprofiel Defensief

U zoekt een beleggingsvorm waarbij het risico van koersverlies zo laag mogelijk is. Het belang in een aandelenfonds is in het portefeuillemodel het laagst in vergelijking met de andere portefeuillemodellen.

Wat is een portefeuillemodel?

Op basis van het beleggersprofiel wordt een portefeuillemodel opgesteld. Het portefeuillemodel is erop gericht een goede spreiding van de beleggingen in relatie tot uw pensioendatum te bewerkstelligen. Naarmate uw beleggingshorizon korter is, is het te raadzaam om minder risicovol te beleggen.

Zo leidt het beleggersprofiel 'Offensief' tot een portefeuillemodel met een hoger aandelenbelang in vergelijking met het portefeuillemodel 'Neutraal'. Voor alle portefeuillemodellen geldt dat het aandelenbelang afneemt naarmate de leeftijd oploopt. Zie verder 7.1.

Wat betekent de zorgplicht mogelijk voor u?

Als deelnemer aan de Pensioenregeling Variabel Inkomen heeft u mogelijk te maken met de zorgplicht. Dit geldt als u heeft gekozen om zelf uw beleggingsmix samen te stellen. Is uw pensioenkapitaal belegd in een zogenoemd Lifecycle fonds of een spaarfonds, dan is de zorgplicht niet van toepassing.

Als u heeft gekozen om zelf uw beleggingsmix samen te stellen, dan moet SPUN voor u een beleggersprofiel vaststellen. U ontvangt een vragenlijst op basis waarvan uw beleggersprofiel wordt opgesteld. Vervolgens wordt bepaald welk portefeuillemodel het beste bij u past. Jaarlijks wordt u geïnformeerd of uw beleggersprofiel aansluit bij uw portefeuillemodel. U kunt vervolgens zelf een keuze maken om de gekozen beleggingen (meer) te laten aansluiten op uw beleggersprofiel. Wanneer u de vragenlijst niet

(tijdig) terugstuurt, wordt uw premie belegd in een Lifecycle fonds (zie hoofdstuk 5).

Bovendien sturen wij u eens in de 5 jaar een vragenlijst toe om opnieuw uw beleggersprofiel vast te stellen. Als u van mening bent dat uw omstandigheden zijn gewijzigd en uw klantprofiel niet meer actueel is, kunt u zelf de vragenlijst invullen. U kunt de vragenlijst downloaden via de SPUN-website. Als u deze opstuurt, zullen wij opnieuw uw beleggersprofiel bevestigen en een vergelijking maken. U blijft altijd zelf verantwoordelijk voor de door u gemaakte beleggingskeuzes, ongeacht of u een gegeven advies al dan niet opvolgt.

4

Uw keuzemogelijkheden

Beleggen voor pensioen moet op een verantwoorde manier gebeuren. Het pensioenfonds heeft daartoe een beleggingsarrangement afgesloten met ABN AMRO. Binnen dit beleggingsarrangement heeft u de volgende keuzemogelijkheden:

- **beleggen in een van de Lifecycle fondsen**

Dit is een beleggingsvorm voor wanneer u zelf geen omkijken naar uw beleggingen wilt hebben. De fondsen worden beheerd door beleggings-experts. Het risico van uw beleggingen wordt op een verantwoorde manier afgestemd op de looptijd die u nog te gaan heeft tot uw pensioendatum.

Deze beleggingsvorm is de standaard van het pensioenfonds.

- **beleggen in het Spaarplus Fonds**

Dit is een spaarfonds voor als u geen risico wilt nemen met uw beleggingen. Uw beschikbare premie wordt veilig in een spaarfonds gestort. Het rentepercentage voor het Spaarplus Fonds wordt bepaald door ABN AMRO en wordt afgeleid van de renteontwikkeling op de kapitaalmarkt.

Dit is uitsluitend een verantwoorde ‘standaard’ als de pensioendatum minder dan 8 jaar weg ligt. Bij gebruik van het Spaarplus Fonds over langere periode is het rendement niet toereikend voor voldoende pensioenopbouw.

- **beleggen naar eigen inzicht in (een aantal) voor u geselecteerde beleggingsfondsen**

Hierbij belegt u naar eigen inzicht en zorgt zelf voor het onderhoud van uw portefeuille. Kijk voor meer informatie op www.abnamro.nl/nl/beleggen of www.abnamro.nl/fondsen.

4.1 Wat bepaalt uw keuze?

De belangrijkste afwegingen die u moet maken zijn:

- ‘sparen’ of ‘beleggen’ en
- zelf beleggen of uitbesteden.

Risico en rendement hangen nauw samen. In het algemeen geldt: hoe groter het risico, hoe groter de kans op een hoger rendement. Kapitaal opbouwen via een spaarfonds biedt u de meeste zekerheid en het minste risico, maar ook een relatief beperkt rendement.

Historisch gezien levert beleggen een hoger rendement op dan sparen. Maar ook meer risico. Behaalde resultaten in het verleden geven immers geen garantie voor de toekomst. Beleggen vraagt aandacht en deskundigheid. U kunt daarom kiezen uit ‘uitbesteden’ of ‘zelf doen’.

Pensioengids Variabel Inkomen

‘Uitbesteden’

Bij ‘uitbesteden’ laat u de beleggingen geheel over aan beleggingsexperts. Dat doet u door te kiezen voor een van de Lifecycle fondsen. Deze fondsen worden beheerd door professionele fondsmanagers, die ervoor zorgen dat de risico-rendementverhouding van het fonds zo constant mogelijk blijft.

‘Zelf doen’

‘Zelf doen’ betekent dat u binnen een aantal daarvoor geselecteerde fondsen zelf bepaalt waar u in belegt. U bepaalt dan zelf hoe uw toekomstige premies worden belegd, maar u moet ook zelf zorgen voor het bijhouden van uw reeds opgebouwde portefeuille.

Let op!

Het pensioenfonds, Unisys en ABN AMRO zijn niet aansprakelijk voor eventueel tegenvallende beleggingsresultaten. Er wordt bij tegenvallende beleggingsresultaten geen compensatie geboden. U blijft dus altijd zelf het risico van de beleggingen dragen.

4.2 U kunt altijd wijzigen

Een eenmaal gemaakte keuze is niet definitief. U kunt altijd overstappen naar een van de andere beleggingsmogelijkheden. Als u overstapt van het Spaarplus Fonds of van een Lifecycle fonds naar een eigen beleggingsmix, moet u wel een ‘Verklaring overname beleggingsverantwoordelijkheid’ invullen. Daarmee geeft u aan voortaan zelf verantwoordelijk te zijn voor het feitelijk beleggen van uw pensioenpremie. Deze verklaring moet zowel door u als uw eventuele partner worden ondertekend. De Verklaring overname beleggingsverantwoordelijkheid vindt u op www.spun.nl.

Als uw profiel verandert...

Mensen veranderen. Uw beleggersprofiel kan dus veranderen. Daarom is het van belang dat u eenmaal per vijf jaar uw beleggersprofiel opnieuw vaststelt. Is uw beleggersprofiel veranderd? Dan is dat geen enkel probleem. U kunt uw beleggingsportefeuille altijd aanpassen.

Aan het wisselen van beleggingsportefeuille zijn wel kosten verbonden (zie 4.6). Mede in verband met deze kosten is het onverstandig om vaak te wisselen. Eenmaal per jaar in de maand april is het wijzigen gratis.

4.3 Afbouw van risico

Naarmate uw pensioenleeftijd nadert, resteert er minder tijd om tegenvallende beleggingsresultaten te compenseren. Het is daarom van belang uw beleggingsrisico’s af te bouwen wanneer uw pensioendatum in zicht komt. Besteedt u uw beleggingen uit, dan bestaat zelfs verplichting tot afbouw van die risico’s. De Lifecycle fondsen, de standaard beleggingsvorm, voldoen aan deze voorwaarde.

Als u er voor kiest om zelf uw beleggingsmix samen te stellen, dan bent u ook zelf verantwoordelijk voor het tijdig afbouwen van uw beleggingsrisico’s. Dat kan door op een bepaald moment te switchen naar een van de Lifecycle fondsen of naar het Spaarplus Fonds.

4.4 Beleggen in fondsen

Als deelnemer in Pensioenregeling Variabel Inkomen belegt u niet rechtstreeks in aandelen of obligaties. Uw pensioenkapitaal wordt belegd in een of meer beleggingsfondsen. Door deel te nemen in een beleggingsfonds, wordt u medegerechtigd tot de rendementen van de aandelen, obligaties of andere vermogenswaarden waarin het

Pensioengids Variabel Inkomen

beleggingsfonds heeft belegd. De mate waarin u medegerechtigd bent, is afhankelijk van de grootte van het bedrag waarmee u deelneemt, ook wel uw participatie genoemd. Voordeel van deze manier van beleggen is dat u een grote spreiding realiseert en dus minder risico loopt dan wanneer u rechtstreeks in aandelen of obligaties belegt. Het marktrisico wordt hierdoor dus verminderd.

Kiest u voor zelf beleggen, dan heeft u de keuze uit een aantal door het pensioenfondsbestuur samen met de beleggingsexperts van ABN AMRO geselecteerde beleggingsfondsen. U vindt een volledig overzicht van deze fondsen op www.abnamro.nl/fondsen en www.abnamro.nl/nl/beleggen/koersinformatie/beleggingsfondsen.

Elk fonds heeft een eigen profiel

Een beleggingsfonds bestaat uit een combinatie van bepaalde typen aandelen, obligaties, valuta of combinaties daarvan. Fondsen verschillen door hun aard en samenstelling. Denk bijvoorbeeld aan een fonds met alleen aandelen van Europese ondernemingen, of van bedrijven die opereren op de groeiemarkten in het Verre Oosten. Of aan een fonds waarin alleen staatsobligaties zijn opgenomen. Elk fonds wordt samengesteld en onderhouden door een professionele fondsbeheerder en heeft een eigen kenmerkend profiel wat betreft risico en rendement.

Spreiding van risico's

Het rendement van een dergelijk fonds wordt bepaald door de rendementsontwikkeling van elk van de in dat fonds opgenomen effecten. Een fonds kent daardoor een zekere demping van zowel risico's als rendementen. Bij beleggen in een fonds bent u dus minder afhankelijk van de resultaten van individuele ondernemingen. Een belangrijk voordeel is dat u met beleggen in een beleggingsfonds een veel grotere spreiding van risico kunt realiseren dan bij andere vormen van beleggen. Van elk fonds vindt u een uitgebreide beschrijving op de website van ABN AMRO, inclusief een overzicht over de prestaties van dat fonds in het verleden.

4.5 Hoe word ik geïnformeerd over mijn beleggingen?

Na iedere mutatie ontvangt u een dagafschrift van uw beleggingsrekening van ABN AMRO. Eenmaal per kwartaal krijgt u een persoonlijk overzicht waarop de waarde van uw opgebouwde pensioenkapitaal is vermeld. Op de website van ABN AMRO wordt dagelijks actuele informatie over de koersen van de fondsen gepresenteerd. Hier treft u ook nieuwsbrieven aan van de betreffende beleggingsfondsen. In de nieuwsbrieven wordt nader ingegaan op de behaalde rendementen.

4.6 Kosten

Aan- en verkoopkosten

Bij het beleggen voor uw pensioen krijgt u te maken met de volgende kosten:

- Aankoopkosten ter grootte van 0,20% van de gestorte premie;
- Verkoopkosten ter grootte van 0,20% van de waarde van de beleggingen;
- Switchkosten ter grootte van 0,20%. Dit betreft de kosten die in rekening worden gebracht als u kiest voor zelf beleggen en een wijziging wilt aanbrengen in uw reeds opgebouwde beleggingsportefeuille. U betaalt dan alleen verkoopkosten over de gehele transactiewaarde. Aankoopkosten van de nieuwe fondsen worden hierbij niet in rekening gebracht. In de maand april van elk jaar kunt u één keer geheel kosteloos 'switchen'.

Beheerkosten

Lifecycle fondsen

De jaarlijkse beheerkosten voor de Lifecycle fondsen zijn:

- 1% van de fondswaarde voor fondsen met een resterende looptijd t/m 6 jaar;

- 1,25% van de fondswaarde voor fondsen met een resterende looptijd van 7 t/m 14 jaar;
- 1,5% van de fondswaarde voor fondsen met een resterende looptijd vanaf 15 jaar.

De fondswaarde is de actuele waarde van het fonds, oftewel de marktwaarde van alle onderliggende beleggingen in het fonds. Hierover wordt een fee ingehouden. Zie voor meer informatie

www.abnamro.nl/fonds en

www.abnamro.nl/nl/beleggen/koersinformatie/beleggingsfondsen.

Spaarplus fonds

Geen beheerkosten.

Eigen beleggingsmix

De jaarlijkse beheervergoeding van de geselecteerde beleggingsfondsen ten behoeve van uw eigen beleggingsmix varieert per fonds van 0,75% tot en met 2,04% van de fondswaarde.

Deze beheervergoeding wordt automatisch in de koers van het desbetreffende fonds verwerkt en wordt niet apart in rekening gebracht. U vindt de actuele beheervergoedingen van elk fonds via

www.abnamro.nl/nl/beleggen/koersinformatie/beleggingsfondsen.

5

Beleggen in Lifecycle fondsen

Het principe van de Lifecycle fondsen van ABN AMRO is heel eenvoudig. Er wordt uitgegaan van een bepaalde looptijd en naarmate de pensioendatum in zicht komt, wordt het risico van de beleggingen afgebouwd.

Bij de Lifecycle fondsen heeft elk fonds een andere einddatum. Het moment waarop u met pensioen gaat, bepaalt welk Lifecycle fonds u kiest en daarmee hoe er belegd wordt. Het Lifecycle fonds met de kortste looptijd gaat op dit moment (najaar 2010) uit van de einddatum 2015.

5.1 Gespreide belegging

Met een Lifecycle fonds kiest u voor een gespreide belegging. Het fonds belegt, afhankelijk van de looptijd, gedeeltelijk in wereldwijde aandelen in ontwikkelde markten en (maximaal 20%) in opkomende markten. Verder wordt belegd in Europese overheid- en bedrijfsobligaties met verschillende looptijden en fondsen die beleggen in onroerend goed.

Automatische afbouw van risico

Aan het begin van de looptijd wordt belegd in meer risicovolle beleggingscategorieën, zoals aandelen. Zo heeft u meer kans op een hoger rendement. Naarmate de pensioendatum dichterbij komt, wordt het beleggingsrisico stapsgewijs verlaagd. Zo wordt uw beleggingsrisico

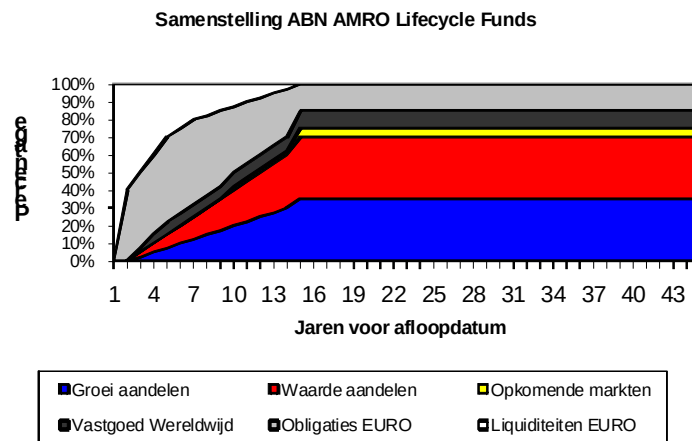
Pensioengids Variabel Inkomen

beperkt en loopt u minder kans op een terugval van uw pensioenkapitaal in de laatste periode voor uw pensioendatum.

Op of rond uw pensioendatum geeft het pensioenfonds aan ABN AMRO de opdracht om de beleggingen te verkopen. Met het kapitaal dat vrijkomt, koopt u een levenslange pensioenuitkering bij een verzekeraar. Hieruit ontvangt u dan voortaan uw maandelijkse pensioenuitkering.

5.2 Afbouw van risico binnen een Lifecycle fonds

Onderstaande grafiek laat zien hoe er binnen een Lifecycle fonds wordt belegd en hoe het risico wordt afgebouwd. Deze afbouw van risico start ongeveer 15 jaar voor de einddatum.

5.3 Welk Lifecycle fonds kiest u?

Uw pensioendatum bepaalt welk Lifecycle fonds u kiest. De volgende elf einddata zijn beschikbaar: 2015, 2018, 2020, 2022, 2025, 2028, 2030, 2032, 2035, 2038, 2040. Indien uw beoogde pensioendatum niet exact aansluit bij één van de Lifecycle fondsen, kiest u het Lifecycle fonds met een doeldatum zo kort mogelijk vóór uw pensioendatum. Op de einddatum van het Lifecycle fonds kunt u dan het opgebouwde pensioenkapitaal laten staan of overhevelen naar het Spaarplus fonds.

6

Beleggen in Spaarplus Fonds

Beleggen in het Spaarplus Fonds betekent in feite beleggen zonder de gebruikelijke beleggingsrisico's. Het rendement op het Spaarplus Fonds bestaat namelijk uit een rentevergoeding, die, net als bij de meeste gewone spaarrekeningen, is gekoppeld aan de renteontwikkeling op de kapitaalmarkt.

Participaties

Omdat dit spaarfonds onder de girale beleggingsadministratie van ABN AMRO Bank valt, vindt om administratieve reden bijschrijving in participaties plaats (net als bij een beleggingsfonds). Dit heeft tot gevolg dat er ook een koers aan het Spaarplus fonds is gekoppeld. De rente wordt per kwartaal vastgesteld door ABN AMRO en dagelijks in de koers verwerkt. De rente voor het Spaarplus fonds is gekoppeld aan de renteontwikkeling op de kapitaalmarkten.

Het Spaarplus fonds is geschikt als uw pensioenleeftijd dicht is genaderd (tot ± 3 jaar) of als u geen risico wilt nemen met uw beleggingen.

Renteontwikkeling Spaarplus fonds vanaf 1 juli 2002			
Datum	Rente- percentage	Datum	Rente- percentage
01-07-2002	4,00%	01-01-2007	3,60%
01-10-2002	3,75%	01-04-2007	3,70%
01-01-2003	3,60%	01-07-2007	4,00%
01-04-2003	3,30%	01-10-2007	3,90%
01-07-2003	3,10%	01-01-2008	3,75%
01-10-2003	3,30%	01-04-2008	3,40%
01-01-2004	3,40%	01-07-2008	4,10%
01-04-2004	3,30%	01-10-2008	4,00%
01-07-2004	3,40%	01-01-2009	3,40%
01-10-2004	3,30%	01-04-2009	2,90%
01-01-2005	3,10%	01-07-2009	3,00%
01-04-2005	3,10%	01-10-2009	2,85%
01-07-2005	2,90%	01-01-2010	2,75%
01-10-2005	2,90%	01-04-2010	2,60%
01-01-2006	3,20%	01-07-2010	2,40%
01-04-2006	3,40%		
01-07-2006	3,50%		
01-10-2006	3,50%		

7 Beleggen met eigen beleggingsmix

7.1 Portefeuillemodellen

Uitgangspunt bij het samenstellen van uw beleggingsmix is uw beleggersprofiel. Dit stelt u zelf op aan de hand van het daartoe ontwikkelde formulier. Bij elk beleggersprofiel hoort een portefeuillemodel dat een op dat beleggersprofiel aansluitende verdeling van de beleggingscategorieën aangeeft. Zie het schema hiernaast.

Elk portefeuillemodel heeft dus een eigen risico-rendementsprofiel. Dit betekent bijvoorbeeld dat het ene portefeuillemodel voor een groter deel bestaat uit risicovolle effecten dan het andere.

Indicatief overzicht procentuele samenstelling ABN AMRO portefeuillemodellen (strategische asset allocatie bij een neutrale markt)							
Beleggings- categorie	Geen risico	I Zeer de- fen- sief	II De- fen- sief	III Matig defen- sief	IV Matig offen- sief	V Offen- sief	VI Zeer offen- sief
Aandelen	0	0	15	30	50	70	100
Onroerend Goed	0	0	5	10	10	10	0
Obligaties	0	60	50	50	35	15	0
Liquiditeite n	100	40	30	10	5	5	0
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
Karakteristieken (per 30 juli 2010)							
Prognose- rendement		4,6%	5,6%	6,7%	7,8%	8,8%	9,8%
Gewenste horizon in jaren (circa)		≥2	>5	>7	>10	>12	>15
Risico (per 30 juli 2010)							
Standaard- deviatie*		4,6%	4,8%	7,1%	9,7%	12,4%	15,1%
* Standaarddeviatie geeft aan in hoeverre de opbrengst in principe kan afwijken van het prognoserendement. Hoe groter het getal, hoe groter de afwijking kan zijn. Bovengenoemde standaarddeviaties zijn gebaseerd op een horizon van 1 jaar. Het risico neemt af naarmate de horizon langer wordt. Dit betekent dat, naarmate de tijd vordert, de uitkomsten steeds dichter rond de verwachte opbrengst komen te liggen.							

Pensioengids Variabel Inkomen

7.2 Het samenstellen van uw beleggingsportefeuille

Op basis van uw beleggersprofiel en het daarop aansluitende portefeuillemodel, maakt u een selectie uit de fondsen waarin u wilt gaan beleggen. U kunt hiervoor gebruikmaken van het mutatieformulier, dat u toegestuurd krijgt zodra uw persoonlijke beleggingsrekening voor u is geopend. U kunt dit formulier ook downloaden via www.spun.nl. Het ingevulde en ondertekende formulier stuurt u op naar SPUN. Op basis van uw op deze manier vastgelegde keuzes worden uw toekomstige premies belegd, tot u zelf aangeeft dat dit anders moet.

Zolang uw beleggersprofiel niet wijzigt en u zich houdt aan het daarop aansluitende portefeuillemodel, zal het risico-rendementsprofiel van uw beleggingsportefeuille constant blijven. Naarmate uw pensioendatum dichterbij komt, verandert uw beleggersprofiel en is het verstandig uw beleggingsportefeuille daarop aan te passen door aan- en verkoop van fondsen.

7.3 Gedetailleerde fondsinformatie

Uitgebreide informatie over de beleggingsfondsen waaruit u kunt kiezen, vindt u op: www.abnamro.nl/nl/beleggen/assortiment/beleggingsfondsen/overzicht.html. Op deze website kunt u ook onafhankelijke koersinformatie raadplegen.

Voor overige informatie kunt u contact opnemen met één van de helpdesk medewerkers van ABN AMRO Pension Services via e-mail: Pension.Services@nl.abnamro.com of telefoon: (020) 629 88 10.

Financiële bijsluiter

Voor elk beleggingsfonds is een financiële bijsluiter opgesteld met informatie over de kosten en de risico's. Vraag erom en lees hem voordat u deelnemingsrechten in het beleggingsfonds koopt. De financiële bijsluiter kunt u vinden op de ABN AMRO internetsite (www.abnamro.nl/beleggingsfondsen) of is kosteloos verkrijgbaar bij ABN AMRO Pension Services (AA 4100), Postbus 283, 1000 EA Amsterdam. De waarde van uw beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst.

7.4 Toetsen aan de risiconorm

SPUN controleert bij aanvang van uw deelname en één keer per jaar of de samenstelling van uw beleggingsportefeuille past bij de risiconorm die SPUN hanteert.

Wanneer uw beleggingsportefeuille afwijkt van deze norm, informeert SPUN u hier schriftelijk over. SPUN zal u dan adviseren uw beleggingsportefeuille in overeenstemming te brengen met de bij u passende risiconorm.

Pensioengids Variabel Inkomen

Risiconorm Stichting Pensioenfonds Unisys Nederland Opbouw 'eigen beleggingsmix'					
Jaren voor formele pensioen- datum	Aandelen	Aandelen opkomende markten	Vastgoed	Obligaties	Liquiditeiten
20 en meer	70,0%	5,0%	10,0%	15,0%	0,0%
19	70,0%	5,0%	10,0%	15,0%	0,0%
18	70,0%	5,0%	10,0%	15,0%	0,0%
17	70,0%	5,0%	10,0%	15,0%	0,0%
16	70,0%	5,0%	10,0%	15,0%	0,0%
15	70,0%	5,0%	10,0%	15,0%	0,0%
14	60,0%	2,5%	7,5%	27,5%	2,5%
13	55,0%	2,5%	7,5%	30,0%	5,0%
12	50,0%	2,5%	7,5%	32,5%	7,5%
11	45,0%	2,5%	7,5%	35,0%	10,0%
10	40,0%	2,5%	7,5%	37,5%	12,5%
9	35,0%	0,0%	7,5%	42,5%	15,0%
8	30,0%	0,0%	7,5%	45,0%	17,5%
7	25,0%	0,0%	7,5%	47,5%	20,0%
6	20,0%	0,0%	7,5%	47,5%	25,0%
5	15,0%	0,0%	7,5%	47,5%	30,0%
4	10,0%	0,0%	5,0%	45,0%	40,0%
3	5,0%	0,0%	2,5%	42,5%	50,0%
2	0,0%	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%
1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%

7.5 Beleggingsoverzicht

Elk kwartaal ontvangt u van ABN AMRO een overzicht met de waarde van uw beleggingen. Dit bevat tevens een opgave hoe uw beleggingen zich verhouden tot het door u vastgestelde beleggersprofiel. Zo weet u wanneer u eventueel zaken moet bijstellen.

Naast het driemaandelijks overzicht ontvangt u jaarlijks uw pensioenoverzicht.

7.6 Uw beleggersprofiel kan veranderen

Elke vijf jaar ontvangt u van SPUN de 'Vragenlijst: wat is uw beleggersprofiel?', met het verzoek deze lijst opnieuw in te vullen. Zo bepaalt u dus elke vijf jaar opnieuw uw beleggersprofiel. Heeft u daar behoefte aan, dan kunt u ook tussendoor zelf toetsen of uw beleggersprofiel nog bij u past.

Als bij het invullen van de 'Vragenlijst: wat is uw beleggersprofiel?' blijkt dat uw beleggersprofiel is gewijzigd, stuurt u de ingevulde en getekende vragenlijst op naar ABN AMRO Pension Services. Uw gewijzigde beleggersprofiel wordt vastgelegd in de administratie van ABN AMRO en dient als uitgangspunt voor toekomstige rapportages en signaleringen. Als u de vragenlijst niet instuurt blijven uw beleggingen ongewijzigd.

7.7 Periodieke toetsing

Jaarlijks vergelijkt SPUN uw eigen beleggingsmix met uw meest recente beleggersprofiel. Wanneer uw beleggingsportefeuille meer dan 10% afwijkt van uw profiel, informeert het pensioenfonds u hier schriftelijk over. Het pensioenfonds zal u dan adviseren uw beleggingsportefeuille in overeenstemming te brengen met het voor u geldende portefeuillemodel.

Pensioengids Variabel Inkomen

Het blijft vervolgens wel uw eigen verantwoordelijkheid om uw beleggingsmix aan te passen. Mocht u ondanks het advies van SPUN besluiten uw beleggingen ongewijzigd voort te zetten, dan moet u dit schriftelijk aan SPUN bevestigen. Het eventueel uitblijven van die bevestiging wordt per aangetekend schrijven aan u gemeld evenals het feit dat de samenstelling van uw beleggingsportefeuille uw eigen verantwoordelijkheid blijft.

7.8 Het beheer van uw portefeuille

Wijzigen van uw beleggingsmix

Binnen uw portefeuillemodel kunt u uw beleggingsmix naar eigen inzicht wijzigen. U kiest dan een nieuwe verdeling van de toekomstige premies over de beleggingsfondsen. Voor een dergelijke wijziging maakt u gebruik van het mutatieformulier dat u kunt downloaden via www.spun.nl. U stuurt het ingevulde en ondertekende formulier rechtstreeks naar ABN AMRO Pension Services. Vervolgens wordt uw mutatie uiterlijk binnen 3 werkdagen na ontvangst van het formulier uitgevoerd.

Let op!

Een wijziging van de beleggingsmix heeft alleen betrekking op uw keuze van fondsen voor de toekomst. Uw reeds opgebouwde portefeuille wordt hierdoor niet gewijzigd.

Switchen

Wilt u de samenstelling van uw bestaande portefeuille aanpassen, dan kan dat ook. U kunt dan uw beleggingen in één of meerdere beleggingsfondsen overhevelen naar één of meerdere andere. Een dergelijke wijziging wordt een switch genoemd. Ook hiervoor maakt u gebruik van het mutatieformulier dat u kunt downloaden via www.spun.nl. U stuurt het

ingevulde en ondertekende formulier rechtstreeks naar ABN AMRO Pension Services. Vervolgens wordt uw switch uiterlijk binnen 3 werkdagen na ontvangst van het formulier uitgevoerd.

Let op!

Een switch heeft alleen betrekking op uw reeds opgebouwde portefeuille. De samenstelling van de belegging van uw toekomstige premies wordt hierdoor niet gewijzigd.

Bij een switch worden alleen verkoopkosten in rekening gebracht en geen aankoopkosten. Dit houdt in dat er éénmaal 0,2% provisie over de gehele transactie in rekening wordt gebracht. In de maand maart van elk jaar ontvangt u een switch advies. In de maand april van elk jaar kunt u één switch geheel kosteloos laten uitvoeren.

8

Vragen of meer informatie?

Op www.spun.nl vindt u informatie over de Pensioenregeling Variabel Inkomen. Ook kunt u daar diverse documenten downloaden, zoals deze pensioengids, het aanmeldingsformulier, de vragenlijst beleggersprofiel en het mutatieformulier. U kunt deze documenten ook opvragen bij het pensioenbureau.

8.1 Heeft u vragen over uw beleggingen?

Neem dan contact op met ABN AMRO Pension Services. Zij helpen u graag.

Bereikbaarheid ABN AMRO Pension Services

U kunt ABN AMRO Pension Services als volgt bereiken:

✉ U kunt schrijven naar:

ABN AMRO Pension Services (PAC: AA 4100)
Postbus 283
1000 EA Amsterdam

Telefonisch contact opnemen

(op werkdagen van 8.00 tot 17.30 uur):

(020) 629 8810

Een e-mail sturen:

Pension.services@nl.abnamro.com

Privacy Statement

ABN AMRO Bank N.V. wendt uw persoonsgegevens uitsluitend aan voor het uitvoeren van de beleggingen van uw premies inzake de beschikbare premieregeling van uw Pensioenfonds. ABN AMRO Bank N.V. stelt daarbij alles in het werk om deze persoonsgegevens overeenkomstig de Wet bescherming persoonsgegevens te beschermen.

Uw persoonsgegevens worden daarom niet ongevraagd voor marketing- en commerciële doeleinden gebruikt.

Klachtenprocedure

Overeenkomstig de wettelijke verplichtingen kent ABN AMRO Pensioen Services en het pensioenfonds een klachtenprocedure.

8.2 Procedure klachtafhandeling

ABN AMRO vindt het belangrijk dat haar service voldoet aan uw verwachting. Dat geldt voor de producten en diensten, maar ook voor de dienstverlening in het algemeen. Heeft u een klacht over de uitvoering van uw beleggingen, meldt dit dan meteen.

Pensioengids Variabel Inkomen

8.3 De kortste route

Pension Services

Als u contact opneemt met ABN AMRO Pension Services, kunt u uw klacht direct met één van de ABN AMRO medewerkers bespreken. Dat heeft als voordeel dat uw gegevens binnen handbereik zijn. Soms ligt de oplossing voor de hand en kan de klacht nog dezelfde dag worden verholpen: in andere gevallen worden afspraken gemaakt over de verdere afhandeling.

Servicelijn

Via de Servicelijn, (0900) 00 24 (lokaal tarief), kunt u uw klacht telefonisch bij ABN AMRO indienen. De Servicelijn is 24 uur per dag, 7 dagen in de week bereikbaar. Kies voor de optie ‘direct spreken met een medewerker’. Eventuele bankgegevens die bij dit gesprek van belang zijn, worden via de centrale computer opgevraagd. Over de verdere afhandeling van uw klacht worden afspraken gemaakt.

Internet

Via www.abnamro.nl/klachten kunt u schriftelijk uw klacht indienen. Vermeld daarbij alle relevante gegevens, inclusief naam, e-mailadres en bankrekeningnummer.

8.4 Afhandeling niet naar wens

Bent u niet tevreden over de afhandeling van uw klacht door Pension Services, de Servicelijn of via internet? Neem dan contact op met de afdeling Cliëntenservice Klachten van ABN AMRO:

ABN AMRO Bank N.V.

Klachtenmanagement (AA 1416)
Postbus 283
1000 EA Amsterdam

Na ontvangst van uw klacht stuurt Cliëntenservice Klachten u een ontvangstbevestiging. Cliëntenservice Klachten zal uw klacht opnieuw onderzoeken en – onafhankelijk van een eerdere uitkomst – zo snel mogelijk met een oplossing komen.

Schrijven naar Klachtenmanagement

Neem in uw brief de volgende punten op:

- omschrijving van uw klacht
- uw naam, adresgegevens, telefoonnummer en eventueel e-mailadres
- uw ABN AMRO kantoor: Pension Services
- uw rekeningnummer bij Pension Services
- Voeg daarnaast ook kopieën bij van informatie die relevant is voor uw klacht.

Termijn

Sommige klachten kunnen vrij eenvoudig worden verholpen. Neem daarom in alle gevallen zo snel mogelijk contact met ABN AMRO op. In ieder geval binnen 12 maanden na het ontstaan van de klacht. Cliëntenservice Klachten beantwoordt de klachten van deelnemers uiterlijk binnen 2 maanden na ontvangst van de klacht.

8.5 Inschakeling van derden

De kortste en snelste manier om uw klacht te verhelpen, is via ABN AMRO. Als u het niet eens bent met de uitkomst, kunt u een geschillencommissie inschakelen.

Eerst naar de bank

De Geschillencommissie Bankzaken is een onafhankelijke en onpartijdige commissie. De commissie bemiddelt alleen als u er samen met ABN AMRO niet meer uitkomt. Dat wil zeggen: als u bij Pension Services, bij

Pensioengids Variabel Inkomen

de Servicelijn of via internet een klacht hebt ingediend, als de klacht daarna door Cliëntenservice Klachten behandeld is en u nog steeds vindt dat de klacht niet naar wens is opgelost.

Geschillencommissies

Een geschillencommissie doet uitspraak in geschillen tussen consumenten en andere partijen. Voor klachten op bankgebied is de Geschillencommissie Bankzaken de aangewezen instantie:

Geschillencommissie Bankzaken

Postbus 90600
2509 LP DEN HAAG
telefoon: (070) 310 53 10
e-mail: info@geschillencommissie.nl

Daarnaast is er voor de afhandeling met betrekking tot effectentransacties een aparte geschillencommissie:

Klachtencommissie DSI

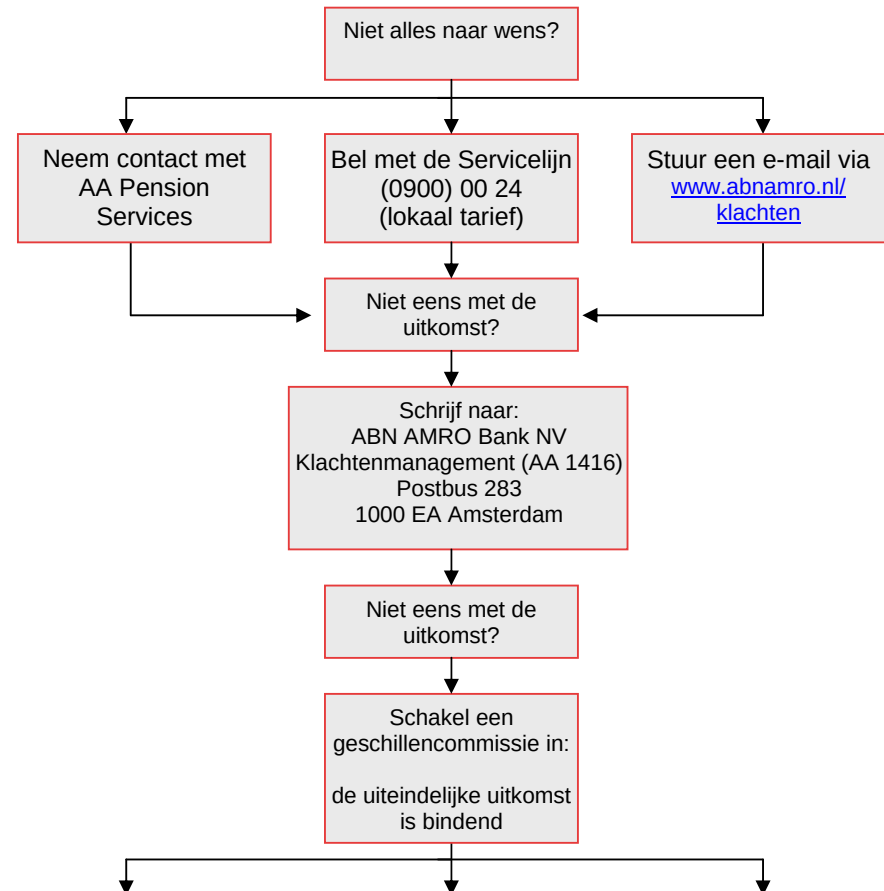
Postbus 3861
1001 AR AMSTERDAM
telefoon: (020) 420 91 02
e-mail: info@stichting-dsi.nl
website: www.stichting-dsi.nl

8.6 Gang van zaken

Als u het niet eens bent met de uitkomst van Klachtenmanagement, heeft u maximaal 6 maanden de tijd om uw klacht voor te leggen aan de Geschillencommissie Bankzaken.

Via www.geschillencommissie.nl kunt u hiervoor een standaardformulier downloaden.

Voor de behandeling van uw klacht wordt EUR 35,- in rekening gebracht. Dit bedrag krijgt u retour als de commissie u in het gelijk stelt. Gemiddeld duurt het ongeveer 7 maanden voordat er een uitspraak is; deze uitspraak is dan bindend.

Pensioengids Variabel Inkomen

8.7 Adresgegevens Stichting Pensioenfonds Unisys Nederland

SPUN Pensioenbureau

- **Bezoekadres:**

Tupolevlaan 1
1119 NW Schiphol-Rijk

- **Postadres:**

Postbus 22610
1100 DC Amsterdam Z.O.

- **Telefoon:**

Algemeen	tel. (020) 526 26 26
P. de Waal, administrateur	tel. (020) 526 72 01
H.H. Meijer, financieel manager	tel. (020) 526 72 97
G. Bierlaagh, directeur	tel. (020) 526 77 28

F: (020) 526 22 10

I: www.spun.nl

E: info@spun.nl

Kamer van Koophandel Amsterdam
Registratienummer 41205530

De informatie in de pensioengids is uitsluitend bestemd voor werknemers en ex-werknemers van Unisys Nederland N.V. en Unisys Corporation IDC.

versie: 9 november 2010

In deze pensioengids wordt op een eenvoudige en toegankelijke manier uitgelegd hoe uw pensioenregeling in elkaar zit. De kans bestaat dat deze tekst juridisch gezien niet volledig correct is. Raadpleeg daarvoor de pensioenreglementen zoals die op enig moment voor u van kracht zijn. Deze pensioenreglementen kunt u downloaden op www.spun.nl of opvragen bij Stichting Pensioenfonds Unisys Nederland.

Pensioengids Variabel Inkomen

Stichting Pensioenfonds Unisys Nederland

Bezoekadres:
Tupolevlaan 1
1119 NW Schiphol-Rijk

Postadres:
Postbus 22610
1100 DC Amsterdam Z.O.

Tel. (020) 526 26 26
Fax (020) 526 22 10

www.spun.nl
info@spun.nl